

ДЕРЖАВНІ БУДІВЕЛЬНІ НОРМИ УКРАЇНИ

БУДІВЛІ І СПОРУДИ ДЛЯ ТВАРИННИЦТВА
Основні положення

ДБН В.2.2-1-2024

Видання офіційне

Київ
Міністерство розвитку громад та територій України
2024

ДЕРЖАВНІ БУДІВЕЛЬНІ НОРМИ УКРАЇНИ

БУДІВЛІ І СПОРУДИ ДЛЯ ТВАРИННИЦТВА
Основні положення

ДБН В.2.2-1-2024

Видання офіційне

Київ
Мінінфраструктури
2024

ПЕРЕДМОВА

1	РОЗРОБЛЕНО:	Державне підприємство «Науково-дослідний інститут будівельного виробництва імені В. С. Балицького»
	РОЗРОБНИКИ:	В. Басанський , канд. техн. наук; А. Григоровський ;
П. Григоровський , д-р техн. наук (науковий керівник);
О. Захаренко ; О. Мурасьова , канд. техн. наук; Ю. Халупка ;
К. Черненко , канд. техн. наук;
2	ВНЕСЕНО:	Директорат технічного регулювання у будівництві
3	ПОГОДЖЕНО:	Міністерство охорони здоров'я України
лист від 26.07.2024 № 26-02/29886/2-24
Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України
лист від 22.07.2024 № 25/1-11/9593-24
Державна служба України з надзвичайних ситуацій
лист від 19.07.2024 № 01-15979/261-4
Міністерство аграрної політики та продовольства України
лист від 02.08.2024 № 21-1321-05/20475
4	ЗАТВЕРДЖЕНО:	Наказом Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України від 13.11.2024 № 1320
	НАБРАННЯ
ЧИННОСТІ:	2025-04-01
5	НА ЗАМІНУ:	ДБН В.2.2-1-95

ЗМІСТ

1	Сфера застосування.....	1
2	Нормативні посилання	1
3	Терміни та визначення понять	3
4	Скорочення	4
5	Загальні положення	4
6	Генеральні плани	5
7	Об'ємно-планувальні та конструктивні рішення	6
8	Водопровід і каналізація	8
9	Системи мікроклімату та теплопостачання	9
10	Освітленість приміщень	11
11	Електропостачання та електрообладнання	12
12	Забезпечення підтримання експлуатаційної придатності	12
13	Охорона навколишнього природного середовища	13
14	Пожежна безпека.....	13
15	Гігієна та здоров'я	16
Додаток А (довідковий)	Питома площа окремих виробничих будівель та споруд для тваринництва	18
Додаток Б (обов'язковий)	Визначення розрахункової витрати води для напування тварин з автонапувалок	20
Додаток В (обов'язковий)	Витрати води спеціальними приладами та відсоток їх одночасної дії	22
Додаток Г (довідковий)	Загальні усереднені питомі витрати води для тварин різних видів	23
Додаток Д (довідковий)	Оптимальні параметри мікроклімату у виробничих будівлях для тваринництва	24
Додаток Е (довідковий)	Параметри освітлення приміщень в будівлях і спорудах для тваринництва	27
Додаток Ж (довідковий)	Бібліографія	28

ВСТУП

Ці норми містять положення, що мають обов'язковий, рекомендований та довідковий характер.

Обов'язковість позначено словами «повинно», «потрібно», «слід», «має».

Для рекомендованих вимог використано слова в такому контексті:

– «рекомендується» – пропонуване рішення, відхил від якого не потребує додаткових умов;

– «можна» – одне з допустимих (альтернативних) технічних рішень;

– «допускається» – застосовують як виняток, наприклад, унаслідок обмеженої можливості застосування інших рішень.

Будівельні норми також містять довідкову інформацію, що пояснює їхні положення і не є обов'язковою для виконання.

Посилання на нормативні документи (національні стандарти), які стосуються вимог щодо виготовлення містобудівної, проєктної, науково-проєктної та робочої документації, методів проєктування, процесів виконання будівельних робіт, методів випробування, конструктивних та інженерних систем, у цих нормах наведено для їхнього застосування відповідно до [Закону України](#) «Про будівельні норми».

Посилання на інші нормативні документи наведено для добровільного їхнього застосування на підтвердження виконання вимог цих норм відповідно до [Закону України](#) «Про будівельні норми».

Додаток «Бібліографія» містить список бібліографічних описів документів, на які є посилання в тексті цих норм, а також документи, використані під час їх розроблення.

ДЕРЖАВНІ БУДІВЕЛЬНІ НОРМИ УКРАЇНИ

**БУДІВЛІ І СПОРУДИ ДЛЯ ТВАРИННИЦТВА
ОСНОВНІ ПОЛОЖЕННЯ****BUILDINGS AND FACILITIES FOR STOCK RAISING
BASIC PROVISIONS**

Чинні від 2025-04-01**1 СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ**

1.1 Ці норми встановлюють вимоги до проектування та будівництва будівель і споруд для тваринництва. Дія цих норм поширюється на нове будівництво, реконструкцію та капітальний ремонт будівель та споруд, призначених для усіх видів тваринницьких (скотарських, свинарських, вівчарських, конярських, звірівницьких і птахівничих) підприємств (далі – підприємства).

1.2 Ці норми визначають основні чинники та їхні значення, які потрібно враховувати під час проектування підприємств (комплексів, ферм) і окремих об'єктів, що входять до їхнього складу.

Під час проектування будівель і споруд для тваринництва, крім цих норм, допускається враховувати вимоги технологічних, санітарних, протипожежних вимог, що не знижують вимоги цих норм.

2 НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

У цих нормах є посилання на такі документи:

[ДБН А.1.1-94:2010](#) Проектування будівельних конструкцій за Єврокодами. Основні положення.

[ДБН А.2.2-1:2021](#) Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС)

[ДБН А.2.2-3:2014](#) Склад та зміст проектної документації на будівництво

[ДБН А.3.1-5:2016](#) Організація будівельного виробництва

[ДБН А.3.2-2:2009](#) Система стандартів безпеки праці. Охорона праці і промислова безпека у будівництві. Основні положення (НПАОП 45.2-7.02-12)

[ДБН Б.2.2-12:2019](#) Планування та забудова територій

[ДБН В.1.1-7:2016](#) Пожежна безпека об'єктів будівництва. Загальні вимоги

[ДБН В.1.1-31:2013](#) Захист територій, будинків і споруд від шуму

[ДБН В.1.2-2:2006](#) Навантаження і впливи. Норми проектування

[ДБН В.1.2-4:2019](#) Інженерно-технічні заходи цивільного захисту

[ДБН В.1.2-6:2021](#) Основні вимоги до будівель і споруд. Механічний опір та стійкість

[ДБН В.1.2-8:2021](#) Основні вимоги до будівель і споруд. Гігієна, здоров'я та захист довкілля

[ДБН В.1.2-9:2021](#) Основні вимоги до будівель і споруд. Безпека і доступність під час експлуатації

[ДБН В.1.2-10:2021](#) Основні вимоги до будівель і споруд. Захист від шуму та вібрації

[ДБН В.1.2-11:2021](#) Основні вимоги до будівель і споруд. Енергозбереження та енергоефективність

[ДБН В.1.2-14:2018](#) Система забезпечення надійності та безпеки будівельних об'єктів. Загальні принципи забезпечення надійності та конструктивної безпеки будівель і споруд

[ДБН В.2.2-5:2023](#) Захисні споруди цивільного захисту
[ДБН В.2.2-28:2010](#) Будинки адміністративного та побутового призначення
[ДБН В.2.2-40:2018](#) Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення
[ДБН В.2.5-23:2010](#) Інженерне обладнання будинків і споруд. Проектування електрообладнання об'єктів цивільного призначення
[ДБН В.2.5-28:2018](#) Природне і штучне освітлення
[ДБН В.2.5-56:2014](#) Системи протипожежного захисту
[ДБН В.2.5-64:2012](#) Внутрішній водопровід та каналізація. Частина I. Проектування. Частина II. Будівництво
[ДБН В.2.5-67:2013](#) Опалення, вентиляція та кондиціонування
[ДБН В.2.5-74:2013](#) Водопостачання. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування
[ДБН В.2.5-75:2013](#) Каналізація. Зовнішні мережі та споруди. Основні положення проектування
[ДБН В.2.6-31:2021](#) Теплова ізоляція та енергоефективність будівель
[ДБН В.2.6-220:2017](#) Покриття будівель і споруд
НПАОП 01.0-1.02-18 Правила охорони праці у сільськогосподарському виробництві
ПУЕ-2017 Правила улаштування електроустановок
ДСП 173-96 Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів
ДСанПІН 2.2.4-171-10 Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною
[ДСТУ 9254:2023](#) Контроль якості будівельних робіт. Загальні положення
[ДСТУ 9258:2023](#) Настанова з організації виконання будівельних робіт
[ДСТУ 9272:2024](#) Настанова з контролю якості монтажу внутрішніх систем водопостачання, каналізації, опалення, вентиляції та кондиціонування повітря
[ДСТУ Б В.1.1-36:2016](#) Визначення категорії приміщень, будинків та зовнішніх установок за вибухопожежною та пожежною небезпекою
[ДСТУ Б В.2.5-82:2016](#) Електробезпека в будівлях і спорудах. Вимоги до захисних заходів від ураження електричним струмом
[ДСТУ Б В.2.6-49:2008](#) Огородження сходів, балконів і дахів сталеві. Загальні технічні умови
[ДСТУ Б В.2.6-145:2010](#) Захист бетонних і залізобетонних конструкцій від корозії. Загальні технічні умови (ГОСТ 31384-2008, NEQ)
[ДСТУ Б В.3.1-2:2016](#) Ремонт і підсилення несучих і огорожувальних будівельних конструкцій та основ будівель і споруд
[ДСТУ-Н Б В.1.1-27:2010](#) Захист від небезпечних геологічних процесів, шкідливих експлуатаційних впливів, від пожежі. Будівельна кліматологія
[ДСТУ-Н Б В.2.5-40:2009](#) Інженерне обладнання будинків і споруд. Зовнішні мережі та споруди. Проектування та монтаж мереж водопостачання та каналізації з пластикових труб
[ДСТУ-Н Б В.2.5-73:2013](#) Настанова з монтажу внутрішніх санітарно-технічних систем (СНиП 3.05.01-85, MOD)
[ДСТУ-Н Б В.2.5-80:2015](#) Настанова з проектування систем електропостачання промислових підприємств
[ДСТУ-Н Б В.2.6-186:2013](#) Настанова щодо захисту будівельних конструкцій будівель та споруд від корозії
[ДСТУ EN 12101-6:2016](#) (EN 12101-6:2005, IDT; EN 12101-6:2005/AC:2006, IDT) Системи протидимного захисту. Частина 6. Технічні вимоги до систем зі створення різниці тисків
[ДСТУ EN 50172:2019](#) Системи евакуаційного освітлення (EN 50172:2004, IDT)

[ДСТУ EN 62305-2:2022](#) Захист від блискавки. Частина 2. Управління ризиками (EN 62305-2:2012, IDT; IEC 62305-2:2010, MOD)

[ДСТУ EN 62305-3:2012](#) Захист від блискавки. Частина 3. Фізичні руйнування споруд та небезпека для життя людей (EN 62305-3:2011, IDT)

[ДСТУ Б EN 15242:2015](#) Вентиляція будівель. Розрахункові методи визначення витрат повітря на вентиляцію будівель з урахуванням інфільтрації (EN 15242:2007, IDT)

[ДСТУ Б EN ISO 7730:2011](#) Ергономіка теплового середовища. Аналітичне визначення та інтерпретація теплового комфорту на основі розрахунків показників PMV і PPD і критеріїв локального теплового комфорту (EN ISO 7730:2005, IDT)

[ДСТУ EN 1090-2:2019](#) (EN 1090-2:2018, IDT) Виконання сталевих та алюмінієвих конструкцій. Частина 2. Технічні вимоги до сталевих конструкцій

[ДСТУ EN 1090-3:2022](#) (EN 1090-3:2019, IDT) Виконання сталевих та алюмінієвих конструкцій. Частина 3. Технічні вимоги до алюмінієвих конструкцій

[ДСТУ EN 1090-4:2019](#) (EN 1090-4:2018, IDT) Виконання сталевих та алюмінієвих конструкцій. Частина 4. Технічні вимоги до холодноформованих сталевих будівельних елементів та конструкцій для покрівель, стель, підлог і стін

[ДСТУ EN ISO 1461:2024](#) Покриття, нанесені методом гарячого цинкування на вироби із чавуну та сталі. Технічні вимоги та методи випробування (EN ISO 1461:2022, IDT; ISO 1461:2022, IDT)

[ДСТУ EN 12464-1:2016](#) (EN 12464-1:2011, IDT) Світло та освітлення. Освітлення робочих місць. Частина 1. Внутрішні робочі місця

[ДСТУ EN 12737:2019](#) (EN 12737:2004 + A1:2007, IDT) Вироби залізобетонні збірні. Щілинні підлоги в будівлях для утримання худоби

[ДСТУ EN 62305-1:2012/Поправка № 1:2022](#) (EN 62305-1:2011/AC:2016-11, IDT) Захист від блискавки. Частина 1. Загальні принципи

[ДСТУ EN 62305-4:2012/Поправка № 1:2022](#) (EN 62305-4:2011/AC:2016-11, IDT) Захист від блискавки. Частина 4. Електричні та електронні системи в конструкціях

[ДСТУ ISO 12944-1:2019](#) (ISO 12944-1:2017, IDT) Фарби та лаки. Захист від корозії сталевих конструкцій захисними лакофарбовими системами. Частина 1. Загальний вступ

[ДСТУ ISO 12944-2:2019](#) (ISO 12944-2:2017, IDT) Фарби та лаки. Захист від корозії сталевих конструкцій захисними лакофарбовими системами. Частина 2. Класифікація середовищ

[ДСТУ ISO 12944-3:2019](#) (ISO 12944-3:2017, IDT) Фарби та лаки. Захист від корозії сталевих конструкцій захисними лакофарбовими системами. Частина 3. Критерії проектування

[ДСТУ ISO 12944-4:2019](#) (ISO 12944-4:2017, IDT) Фарби та лаки. Захист від корозії сталевих конструкцій захисними лакофарбовими системами. Частина 4. Типи поверхні та її готування

[ДСТУ ISO 12944-5:2020](#) (ISO 12944-5:2019, IDT) Фарби та лаки. Захист від корозії сталевих конструкцій захисними лакофарбовими системами. Частина 5. Захисні лакофарбові системи

[ДСТУ ISO 12944-7:2019](#) Фарби та лаки. Захист від корозії сталевих конструкцій захисними лакофарбовими системами. Частина 7. Виконання та контролювання фарбувальних робіт (ISO 12944-7:2017, IDT)

[ДСТУ ISO 14644-1:2009](#) Чисті приміщення та пов'язані з ними контрольовані середовища. Частина 1. Класифікація чистоти повітря (ISO 14644-1:1999, IDT)

3 ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ

3.1 У цих нормах використано терміни, установлені в [Законі України](#) «Про регулювання містобудівної діяльності» [1]: будівництво, проектна документація, завдання на проектування; [ДБН А.2.2-1](#): навіколишнє середовище, навіколишнє природне середовище, оцінка впливів на навіколишнє середовище; [ДБН А.2.2-3](#): будівля, капітальний ремонт, нове будівництво, об'єкт,

пусковий комплекс, реконструкція, споруда; [ДБН А.3.1-5](#): будівельний майданчик, будівельні роботи; Законі України «Про захист тварин від жорстокого поводження» [2]: тварини

3.2 Нижче подано терміни, додатково вжиті в цих будівельних нормах, та визначення позначених ними понять

3.2.1 світловий коефіцієнт

Санітарний показник природного освітлення приміщень, що є відношенням площі світлових прорізів зовнішніх огорожувальних конструкцій до площі підлоги приміщень

3.2.2 агресивне середовище

Середовище, вплив якого спричинює корозію будівельного матеріалу у виробі чи конструкції.

4 СКОРОЧЕННЯ

ВНТП – відомчі норми технологічного проектування;

СК - світловий коефіцієнт;

ВРХ – велика рогата худоба.

5 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

5.1 За призначенням будівлі та споруди для тваринництва поділяють на основні та обслуговувальні.

5.2 До основних відносять виробничі будівлі та споруди, в яких утримують тварин та проводять найбільш важливі технологічні процеси (отелення, опороси, окоти та годування тварин, їхнє осіменіння, доїння корів, первинне оброблення та тимчасове зберігання молока, інкубація птиці, збирання яєць тощо).

5.3 До обслуговувального призначення належать підсобні, виробничі, складські та допоміжні будівлі й споруди для усіх видів тваринницьких підприємств.

5.3.1 До підсобних виробничих будівель і споруд відносять:

а) об'єкти для приготування кормів для тварин (кормоцехи, кормоприготувальні, корморозмішувальні тощо);

б) будівлі та споруди ветеринарного призначення;

в) вагові споруди автомобільного та залізничного транспорту;

г) пункти технічного обслуговування машин, механізмів і обладнання;

д) цехи по сортуванню, пакуванню та тимчасовому зберіганню яєць;

е) споруди водопостачання (у тому числі протипожежного), каналізації, електро- та тепlopостачання;

ж) майданчики для приймання, сортування та вантаження тварин;

и) огорожі й елементи благоустрою;

к) споруди, які забезпечують функціонування систем протипожежного захисту.

5.3.2 До складських будівель та споруд відносять:

а) склади кормів, підстилki, тари, господарського інвентарю та матеріально-технічних засобів;

б) споруди для накопичення, зберігання та оброблення гною, птишиного посліду та сечі;

в) майданчики та навіси для засобів механізації та транспорту.

5.3.3 До допоміжних будівель і споруд відносять:

а) адміністративні будівлі, будівлі громадського харчування, медичного та культурно-побутового обслуговування;

б) побутові приміщення.

5.4 Загальну площу будівель і споруд визначають як суму площ усіх поверхів у межах внутрішньої поверхні зовнішніх стін, майданчиків, антресолей, рамп, крім площ відкритих отворів та шахт у перекриттях, підпілля (для гною, посліду тощо) заввишки не більше 1,9 м

(чистих) та горищ. Орієнтовні значення площ основних та обслуговувальних будівель і споруд тваринницьких підприємств рекомендується визначати згідно з додатком А.

5.5 Організація будівельного виробництва під час зведення будівель і споруд для тваринництва повинна відповідати [ДБН А.3.1-5](#) та бути придатна для вирішення організаційних, технічних і технологічних питань для введення в дію об'єкта з необхідною якістю та в установлені строки.

Монтаж внутрішніх санітарно-технічних систем слід потрібно здійснювати згідно з технологічними картами відповідно до [ДСТУ-Н Б В.2.5-73](#), операційний контроль якості та приймання робіт, виконаних під час будівництва об'єктів, потрібно здійснювати згідно зі схемами операційного й приймального контролю якості згідно з [ДСТУ 9254](#), [ДСТУ 9258](#), [ДСТУ 9272](#).

5.6 Монтаж металоконструкцій будівель і споруд потрібно виконувати згідно з монтажними схемами заводів-виготовлювачів з обов'язковим забезпеченням стійкості будівель, споруд та окремих їхніх частин. Виконання сталевих і алюмінієвих конструкцій здійснюють згідно з [ДСТУ EN 1090-2](#), [ДСТУ EN 1090-3](#), [ДСТУ EN 1090-4](#).

5.7 Будівлі та споруди для тваринництва потрібно проектувати з урахуванням унеможливлення ризиків отримання травм під час перебування в них людей згідно з вимогами [ДБН В.1.2-9](#).

5.8 Якщо в будівлях і спорудах для тваринництва передбачається можливість праці певних маломобільних груп населення, для приміщень, у яких завданням на проектування передбачено їхнє перебування, та по шляхах пересування потрібно дотримуватися додаткових вимог щодо створення безбар'єрного середовища згідно з вимогами [ДБН В.2.2-40](#), при цьому проектні рішення не повинні обмежувати ефективність експлуатації будівель і споруд.

5.9 Необхідність розроблення розділу інженерно-технічних заходів цивільного захисту у проектній документації на будівництво встановлюється згідно з положенням [1]. Такий розділ повинен відповідати вимогам [ДБН В.1.2-4](#).

5.10 За наявності потреби у захисних спорудах цивільного захисту або спорудах подвійного призначення такі споруди потрібно проектувати та будувати із дотриманням вимог [ДБН В.2.2-5](#).

Проектні рішення з влаштування систем життєзабезпечення, входів/виходів захисних споруд цивільного захисту і споруд подвійного призначення повинні враховувати шкідливий вплив факторів виробництва, зокрема недопущення розміщення повітрозаборів поблизу з шахтами (трубами) для видалення забрудненого повітря.

Зазвичай, захисні споруди цивільного захисту та споруди подвійного призначення потрібно розміщувати від місць збирання, зберігання та оброблення гною, курячого посліду та сечі на відстані, яка унеможливорює потрапляння в них небезпечних речовин під час руйнування.

6 ГЕНЕРАЛЬНІ ПЛАНИ

6.1 Розміщення будівель і споруд для тваринництва повинне відповідати рішенням містобудівної документації на регіональному та місцевому рівнях із забезпеченням санітарних норм та протипожежних вимог до сільбищної території об'єктів природного середовища, а також відповідно до [ДБН Б.2.2-12](#).

Розміщення виробничих будівель та споруд потрібно здійснювати з урахуванням відповідних санітарно-захисних зон і зооветеринарних розривів згідно з ДСП 173.

6.2 Під час вибору земельних ділянок для розміщення будівель і споруд для тваринництва потрібно враховувати вимоги, визначені ДСП 173.

6.3 Освітлення території підприємств потрібно проектувати згідно з [ДБН В.2.5-28](#) для промислових та складських територій.

7 ОБ'ЄМНО-ПЛАНУВАЛЬНІ ТА КОНСТРУКТИВНІ РІШЕННЯ

7.1 Будівлі для тваринництва рекомендується проектувати одноповерховими, прямокутної форми в плані, однопрогоновими або з декількома паралельно розміщеними прогонами. Кількість прогонів, їхня ширина та висота обумовлюються технологічною необхідністю та економічною доцільністю.

Будівлі залежно від природно-кліматичних умов і технологічних вимог можуть бути з горищем або без горища.

7.2 В одній будівлі, коли це не суперечить технологічним, санітарним, зооветеринарним, протипожежним та іншим вимогам, можна об'єднувати приміщення основного виробничого, підсобного та складського призначення.

7.3 Будівлі та споруди для тваринництва рекомендується проектувати переважно каркасними з застосуванням легких збірних несних і огорожувальних конструкцій.

7.4 Висота приміщень від підлоги до низу конструкцій підвішеного технологічного обладнання та комунікацій у всіх будівлях повинна становити не менше ніж 2,2 м у місцях регулярного (пов'язаного з технологічним процесом) проходження людей та не менше ніж 1,9 м в інших місцях. У будівлях із горищем висота (чистих) горищних приміщень, що використовують для зберігання грубих кормів і підстилки, у середній частині горища та в місцях розміщення люків в перекритті повинна бути не менше ніж 1,9 м.

7.5 Кількість поверхів будівель та споруд для тваринництва, ступінь вогнестійкості та площу поверху між протипожежними стінами потрібно приймати згідно з таблицею 1.

7.6 Планування проходів і технологічних проїздів у будівлях і спорудах для тваринництва потрібно виконувати з урахуванням вимог з охорони праці згідно з НПАОП 01.0-1.02.

Таблиця 1 – Категорія будівлі або пожежних відсіків

Категорія будівлі або пожежних відсіків	Ступінь вогнестійкості	Допустима кількість поверхів будівлі	Площа поверху між протипожежними стінами, будівель, м ²	
			одноповерхових	багатоповерхових
В	I - II	8	Не обмежено	
	III	3	3000	2000
	IIIa	2	2000	1600
	IV	2	2000	1200
	IVa	1	1600	-
	V, IIIб	1	1200	-
Д	I - II	Не обмежено	Не обмежено	
	III	3	5200	3500
	IIIa	2	3500	2600
	IV	2	3500	2000
	IVa	2	2600	1200
	V, IIIб	1	2000	-

7.7 У будівлях і спорудах для тваринництва над приміщеннями з вологим або мокрим режимом влаштовувати покриття, які не вентиліюються, допускається лише за умови, якщо запроектована пароізоляція унеможливує накопичення вологи в конструкціях покриття за річний період експлуатації. Покриття будівель потрібно проектувати згідно з [ДБН В.2.6-220](#).

7.8 Неопалювані будівлі та споруди для тваринництва потрібно проектувати без внутрішніх водостоків. Внутрішні водостоки допускаються лише в опалювальних будівлях, ширина яких при ухилі в один бік становить 36 м і більше та забезпечується конструктивна й експлуатаційна надійність покрівлі.

7.9 Підлоги в будівлях та спорудах для тваринництва, а також покриття вигульних майданчиків повинні відповідати технологічним вимогам, в тому числі захисту тварин від переохолодження. Підлога в приміщеннях, де утримують тварин, повинна бути безпустотною. Підлога з пустотами допускається лише в місцях, де утримують поросят або молодняк птиці, якщо вона використовується для повітряного обігрівання та є негорючою. Верхній шар підлоги в місцях відпочинку тварин у разі утримання їх без підстилки визначається показником теплосасвоєння поверхні підлоги, величина якого приймається відповідно до технологічних вимог. Показник теплосасвоєння ґратчастих підлог і підлог приміщень, де утримують тварини на підстилці, не нормується. Підлогу, що систематично змочується рідинами, потрібно проектувати з ухилом. Ухили підлоги, лотків та каналів потрібно приймати:

- у приміщеннях для утримання птиці в клітках та лотків вздовж проходів в усіх приміщеннях – не менше 0,005;
- у технологічних елементах приміщень (у стійлах, денниках, станках тощо) і поперечні в проходах – не менше 0,015.

Ґратчасті (щілинні) підлоги та канали (лотки) для видалення гною механізмами потрібно проектувати без ухилу. Ухил покриттів на вигулах для тварин і підлог у перехідних галереях між будівлями (для перегону тварин) повинен бути не більше 0,06.

7.10 Щілинні підлоги в будівлях для утримання худоби потрібно проектувати згідно з ДСТУ EN 12737.

7.11 Вертикальні навантаження на елементи ґратчастої підлоги потрібно установлювати в завданнях на проектування з урахуванням технологічних рішень. Конструкції, на які спирається ґратчаста підлога, потрібно розраховувати відповідно до норм проектування будівельних конструкцій. Під час розрахунку конструкцій ґратчастої підлоги потрібно приймати коефіцієнт динамічності 1,2.

7.12 Огорожу технологічних елементів приміщень (стійл, денників, станків, боксів тощо) та вигулів улаштовують, як правило, збірною з виробів заводського виготовлення.

7.13 Поверхні будівельних конструкцій всередині приміщень, що призначені для утримання тварин, рекомендується фарбувати у світлі тони та повинні бути стійкими до оброблення мийними та дезінфекційними засобами. Стіни доїльних залів, приміщень для оброблення та зберігання молока, інкубаційних залів, мийних, лабораторій, приміщень для штучного осіменіння тварин і приготування кормів повинні бути облицьовані на висоту не менше ніж 1,8 м вологостійкими матеріалами, що дозволяють проводити систематичну дезінфекцію та миття водою; решта стін та стелі вказаних приміщень рекомендується фарбувати в світлі тони.

7.14 Для будівель та споруд для тваринництва заввишки від поверхні землі до карнизу або верху зовнішньої стіни (парапету) більше ніж 10 м потрібно передбачати огороження за периметром покрівлі відповідно до [ДСТУ Б В.2.6-49](#).

7.15 Конструкції будівель і споруд для тваринництва рекомендується розраховувати на навантаження та впливи відповідно до [ДБН В.1.2-2](#) та [ДБН В.1.2-6](#) з урахуванням вимог щодо підприємств відповідного напрямку [7-15] або відповідно до [ДБН А.1.1-94](#).

7.16 У приміщеннях для тваринництва з підвищеним рівнем агресивного атмосферного середовища антикорозійний захист конструкцій потрібно проектувати згідно з [6], [ДСТУ Б В.2.6-145](#), [ДСТУ-Н Б В.2.6-186](#), [ДСТУ ISO 12944-1](#), [ДСТУ ISO 12944-2](#), [ДСТУ ISO 12944-3](#), [ДСТУ ISO 12944-4](#), [ДСТУ ISO 12944-5](#), [ДСТУ ISO 12944-7](#), [ДСТУ EN ISO 1461](#).

8 ВОДОПРОВІД І КАНАЛІЗАЦІЯ

8.1 Внутрішні системи водопроводу та каналізації усіх типів будівель і приміщень потрібно проектувати згідно з [ДБН В.2.5-64](#), [ДСТУ-Н Б В.2.5-40](#), ВНТП підприємств відповідного напрямку та нормами, що наведені у цьому розділі.

8.2 Для усіх видів будівель і приміщень потрібно проектувати виробничий водопровід для подавання води питної якості згідно з ДСанПіН 2.2.4-171 для обслуговувального персоналу, напування тварин, приготування кормів, миття тварин і підлоги, прибирання приміщень, миття та охолодження обладнання. У районах, де неможливо отримати воду питної якості для усіх вказаних потреб, допускається якість води (крім води для миття та охолодження молочного устаткування) призначати згідно з вимогами відповідних технологічних вимог, а за потреби передбачати очищення та знезараження води.

Примітка. Необхідність підігрівання води для напування тварин у холодну пору року та температура цієї води встановлюються відповідно до технологічних вимог.

8.3 Усі основні виробничі будівлі та приміщення повинні бути обладнані напувалками, кранами для миття підлог і спеціальними приладами. Проточні напувалки в птахівничих будівлях, за потреби зміни рівня встановлення або демонтування їх на час прибирання підстилки або посліду машинами, потрібно приєднувати до внутрішнього водопроводу та каналізації гнучкими шлангами.

8.4 Ввід водопроводу в конюшні потрібно передбачати в опалюване приміщення, де на відгалуженнях водопровідної мережі, що йдуть у неопалювані приміщення, потрібно передбачати запірні вентиля, а за межами опалюваного приміщення на сухих ділянках цих відгалужень – крани або з'єднувальні гайки. Якщо в конюшнях опалювані приміщення відсутні, то потрібно передбачати водорозбірні колонки незамерзаючого типу. В конюшнях, де температура внутрішнього повітря в холодний період року постійно підтримується вищою ніж плюс 2 °С, допускається передбачати внутрішній водопровід з підведенням води до напувалок.

8.5 Кошари допускається не обладнувати внутрішнім водопроводом. Для напування овець, що утримують у кошарах, потрібно передбачати підведення води до групових автонапувалок, що встановлюють на вигулах (відкритих базах). Ввід водопроводу потрібно передбачати в родильне відділення та тепляки.

8.6 Вільний напір води в трубопроводах при проточних і групових напувалках потрібно приймати не менше 0,02 МПа, а при автонапувалках – за даними виробника, що виготовляє напувалки.

8.7 Прокладання водопровідних труб у будівлях і приміщеннях потрібно передбачати відкрито, по стінах і колонах, а також по стаціонарних годівницях, клітках, постійній огорожі станків, стійл, денників тощо. Для напування тварин на вигулах потрібно передбачати прокладання водопровідних труб для подавання води до напувалок, що розміщують на вигулах, при цьому не допускається прокладання водопровідних труб у місцях, де вони можуть стикатися з гноєм і послідом, підлягати механічним впливам, заважати прибиранню гною та посліду або транспортуванню кормів.

8.8 У будівлях та спорудах для тваринництва на мережі виробничого водопроводу потрібно передбачати встановлення кранів для миття підлог із розрахунку радіусу дії не менше ніж 30 м і тиску на сприскуння не менше ніж 5 м.

8.9 Для заповнення протипожежних ємностей (резервуарів, водойм) водою на вводах внутрішнього водопроводу в будівлі потрібно передбачати пожежні патрубки зі з'єднувальними головками діаметром 50 мм для приєднання пожежних рукавів.

8.10 Для виробничого водопроводу будівель рекомендується застосовувати труби, дозволені для питних водопроводів. Застосування труб з товщиною стінок і діаметром більшим ніж визначено розрахунком, не рекомендується. В об'єднаних та роздільних системах

протипожежного водопроводу трубопроводи, призначені для подавання води на пожежогасіння, вводи і мережі водопроводу потрібно виконувати з металевих труб.

8.11 Встановлення запірної арматури на мережі виробничого водопроводу потрібно передбачати: на вводі водопроводу в будівлю; на відгалуженнях від магістралі; на підводках до групових напувалок, технологічного обладнання та сіток для підмивання вимені. На мережі виробничого водопроводу будівель і приміщень, а також вигульних, вигульно-кормових майданчиків і літніх таборів потрібно передбачати випускні пристрої для спорожнення трубопроводів.

8.12 Розрахункові витрати води на напування тварин з автонапувалок рекомендується визначати відповідно до додатка Б.

8.13 Витрати води спеціальними приладами та відсоток одночасної їх дії рекомендується приймати відповідно до додатка В.

8.14 Загальні усереднені питомі витрати води на тваринницьких підприємствах окремих типів наведено в додатку Г. У додатку не враховані витрати води на господарсько-питні потреби для обслуговувального персоналу. Ці витрати потрібно передбачати додатково відповідно до [ДБН В.2.5-64](#).

8.15 Внутрішню каналізацію будівель для тваринництва потрібно передбачати роздільною для відведення:

а) виробничих стічних вод від миття тварин, прибирання приміщень і доїльних майданчиків, від миття обладнання (посуду, апаратури, молокопроводів тощо), а також від проточних напувалок у пташниках;

б) господарсько-побутових вод від санітарно-технічних приладів.

Системи внутрішньої каналізації будівель потрібно проєктувати згідно з технологічними вимогами утримання відповідних тварин та виконувати відповідно до [ДБН В.2.5-64](#).

Зовнішні мережі та споруди водовідведення та очищення господарсько-побутових, виробничих і поверхневих стічних вод (дощових і талих) з території тваринницького підприємства потрібно проєктувати згідно з [ДБН В.2.5-75](#).

8.16 В одноповерхових птахівничих будівлях для кліткового утримання птиці виробничі стічні води (від миття підлоги, миття обладнання тощо) допускається збирати та відводити до лотків, закритих трапами; розміри лотків визначають розрахунком, але в усіх випадках їх глибина повинна бути не більше ніж 120 мм, а ширина не менше ніж 100 мм.

8.17 На магістральних випусках стічних вод від проточних напувалок, що встановлюють в птахівничих будівлях, потрібно передбачати уловлювачі для пуху та пера.

8.18 Технологічне обладнання для приймання, транспортування та оброблення молока, а також для миття посуду потрібно приєднувати до каналізаційної мережі з розривом струменя не менше ніж 20 мм.

8.19 Обладнання для збирання та оброблення видаленого гною (посліду) та стоків від миття підлог у будівлях і приміщеннях для утримання тварин потрібно проєктувати, користуючись вказівками щодо підприємств відповідного напрямку [7-12], [15].

Установки локальних очисних споруд стічних вод повинні відповідати нормам на зовнішні системи каналізації.

9 СИСТЕМИ МІКРОКЛІМАТУ ТА ТЕПЛОПОСТАЧАННЯ

9.1 Системи мікроклімату будівель і споруд для тваринництва потрібно проєктувати згідно з [ДБН В.2.5-67](#), [ДСТУ Б EN 15242](#), [ДСТУ Б EN ISO 7730](#), ВНТП підприємств відповідного напрямку, нормами цього розділу.

9.2 У приміщеннях для утримання тварин системи мікроклімату повинні забезпечувати зоогігієнічні параметри середовища, що відповідають нормальному фізіологічному стану та максимальній продуктивності поголів'я, встановлені технологічними вимогами.

9.3 Технічне забезпечення мікроклімату тваринницьких приміщень рекомендується здійснювати за допомогою відповідних інженерних систем для досягнення економічно доцільного рівня енергетичної ефективності будівлі згідно з законом України [5].

9.4 Розрахункові параметри повітря приміщень для проєктування опалення та вентиляції потрібно приймати згідно з завданням на проєктування.

Значення коефіцієнтів теплотасвоєння внутрішніх поверхонь огорожувальних конструкцій тваринницьких приміщень потрібно приймати: для стін приміщень, де заповнення тваринами становить більше 80 кг живої маси на 1 м² підлоги, – 12 Вт/м² К (10 ккал/м² год К); для стін приміщень, де заповнення тваринами становить не більше 80 кг живої маси на 1 м² підлоги, і для стелі (горищних перекриттів або покриттів) будівель усіх типів – 8,7 Вт/м² К (7,5 ккал/м² год К).

9.5 Параметри зовнішнього повітря для розрахунку систем забезпечення мікроклімату приміщень для утримання тварин потрібно приймати окремо для холодного, теплого періодів і перехідних умов згідно з [ДСТУ-Н Б В.1.1-27](#):

— у холодний період для проєктування систем опалення, вентиляції та кондиціонування повітря – параметри Б;

— у теплий період для проєктування систем вентиляції та кондиціонування повітря – параметри А;

— для перехідних умов температуру зовнішнього повітря визначають розрахунком теплоповітряного балансу індивідуально для кожної будівлі, виходячи з можливості створення нормативного режиму мікроклімату без штучного підігріву припливного повітря. Відносну вологість зовнішнього повітря потрібно приймати: за перехідної температури від 0 °С та нижче – 85 %, за температури вище 0 °С – 80...75 %.

9.6 В усіх тваринницьких приміщеннях з нормативними параметрами повітря, за умови недосагнення їх природною вентиляцією та опаленням, потрібно передбачати цілорічні системи припливно-витяжної вентиляції. Повітрообмін визначають для теплого, холодного періодів року та перехідних умов на основі розрахунку тепловологісного та газового балансів приміщень. В усіх випадках потрібно забезпечувати мінімальний повітрообмін, розрахований відповідно до технологічних вимог. Для забезпечення технологічних вимог допускається застосовувати кондиціонування повітря.

9.7 Подавання свіжого повітря в системах припливної вентиляції в холодний та перехідний періоди потрібно здійснювати у верхню зону приміщень, температура струменя на вході в зону обслуговування не повинна бути нижчою за розрахункову температуру повітря більше ніж на 2 °С; подавання невідігрітого повітря системами з механічним збудженням рекомендується з застосуванням попереднього підмішування теплого повітря приміщення до зовнішнього. У теплий період припливне повітря потрібно подавати в зону розташування тварин. Не допускається зосереджений приплив у приміщеннях з пиловидними кормами.

9.8 Видалення забрудненого повітря рекомендується здійснювати з нижньої зони, перевагу потрібно надавати системам із видавлюванням відпрацьованого повітря крізь ґратчасті або сітчасті підлоги. Викид повітря в атмосферу потрібно здійснювати над покрівлею будівель за допомогою шахт або труб, передбачаючи мінімальну їхню кількість. Не допускається застосування факельних викидів. Очищати повітря перед викидом потрібно в разі неможливості забезпечення природоохоронних нормативів забруднення атмосфери іншими способами, зокрема за рахунок підвищення екологічної чистоти технологічних процесів і розсіювання шкідливостей в атмосфері.

9.9 Необхідність опалення тваринницьких приміщень визначають розрахунком теплоповітряного балансу. Для проєктування систем рекомендується застосовувати повітряне опалення, поєднане з припливною вентиляцією; температура перегрівання повітря не повинна перевищувати 50 °С. Якщо з технічних причин влаштування такої вентиляційно-опалювальної системи неможливе (труднощі з регулюванням, занадто високе перегрівання повітря), потрібно

застосовувати автономні рециркуляційні системи повітряного опалення. У родильних приміщеннях, будівлях для утримання свиноматок з поросятами, молодняка худоби та птиці поряд з повітряним опаленням допускається застосування місцевих опалювальних приладів з гладенькою поверхнею, що легко очищається. Для обігрівання поросят-сисунів і молодняка птиці потрібно передбачати системи локального обігрівання. Температуру поверхні опалювальних приладів потрібно приймати:

а) у приміщеннях для утримання птиці на підлозі — не більше 105 °С;

б) у приміщеннях для утримання тварин, у тому числі в клітках, а також в інших виробничих приміщеннях — не більше 150 °С.

9.10 Теплопостачання виробничих будівель потрібно проектувати, виходячи з потужності підприємств, видів і співвідношення теплових навантажень, режиму теплоспоживання окремих об'єктів, характеру паливно-енергетичних ресурсів. Схему теплопостачання рекомендується передбачати комбіновану — з центральним джерелом тепла, що забезпечує групу споживачів з регулярним навантаженням, і місцевими генераторами тепла, що обслуговують окремі споруди з циклічним теплоспоживанням.

Потреби тепла та палива на опалення та вентиляцію будівель потрібно визначати на основі розрахунку теплового балансу приміщень, виходячи з фактичної тривалості періоду теплопостачання. Потреби тепла для технологічних процесів визначають згідно з технологічними вимогами. У централізованих системах теплопостачання як теплоносії потрібно приймати воду температурою не менше 150 °С; допускається для систем з малопотужними тепловими установками використовувати воду з нижчою температурою (не менше 95 °С) та пари.

9.11 Гаряче водопостачання будівель потрібно проектувати згідно з технологічними вимогами.

9.12 У системах мікроклімату та теплопостачання рекомендується використовувати вторинні енергетичні ресурси, в тому числі тепло димових газів котельних установок, витяжного повітря, молока під час його охолодження.

10 ОСВІТЛЕНІСТЬ ПРИМІЩЕНЬ

10.1 Для забезпечення нормального функціонування будівель, споруд та окремих приміщень у них потрібно передбачати необхідну освітленість, значення якої визначається їхнім технологічним призначенням і відповідними системами згідно з [ДБН В.2.5-28](#) та [ДСТУ EN 12464-1](#).

10.2 У будівлях і спорудах для тваринництва приміщення за умовами зорової роботи поділяють на чотири групи згідно з таблицею 2.

Таблиця 2 — Розряд зорової роботи в приміщеннях будівель

Група	Приміщення	Розряд зорової роботи згідно з ДБН В.2.5-28
1	2	3
I	Приміщення, в яких провадиться розрізнення об'єктів зорової роботи за фіксованого напрямку лінії зору працюючих на робочу поверхню (лабораторії в молочних, пунктах штучного осіменіння, на станціях трансплантації ембріонів тощо)	IV
II	Приміщення, в яких провадиться розрізнення об'єктів за нефіксованої лінії зору та оглядання навколишнього простору (приміщення для отелення, опоросів та окотів тварин, амбулаторії ветеринарних пунктів та манежі в пунктах штучного осіменіння, кормоприготувальні приміщення тощо)	V

Кінець таблиці 2

Група	Приміщення	Розряд зорової роботи згідно з ДБН В.2.5-28
1	2	3
III	Приміщення, в яких провадиться періодичний огляд навколишнього простору (приміщення, де утримують тварин, побутові приміщення для персоналу, підсобні приміщення у виробничих будівлях тощо)	VI
IV	Приміщення, де проходить загальне орієнтування в просторі (складські приміщення, проходи, коридори тощо)	VIII

10.3 Коефіцієнт природної освітленості D розраховується згідно з [ДБН В.2.5-28](#). У будівлях для тваринництва допускається визначення природної освітленості, яка виражена СК. Штучне освітлення може бути загальним, за якого світильники розміщують у верхній зоні приміщення рівномірно, або місцевим, додатковим до загального, що створюється світильниками, які концентрують світловий потік безпосередньо на робочому місці. Норми природного та штучного освітлення наведено в додатку Е.

10.4 Керувати роботою освітлювальних установок потрібно за допомогою автоматичних пристроїв згідно з добовими графіками з урахуванням рівня природного освітлення.

10.5 У виробничих приміщеннях будівель і споруд потрібно передбачати чергове та аварійне освітлення згідно з [ДБН В.2.5-28](#) та [ДСТУ EN 50172](#).

11 ЕЛЕКТРОПОСТАЧАННЯ ТА ЕЛЕКТРООБЛАДНАННЯ

11.1 Електропостачання та електрообладнання підприємств потрібно проектувати згідно з ПУЕ та [ДСТУ-Н Б В.2.5-80](#), улаштування внутрішніх електричних мереж – згідно з [ДБН В.2.5-23](#), захисні заходи від ураження електричним струмом – згідно з [ДСТУ Б В.2.5-82](#).

11.2 Споживачів електричної енергії підприємств за надійністю електропостачання потрібно відносити до II категорії. Системи протипожежного захисту повинні мати I категорію надійності електропостачання.

Допускається поширювати вимоги до надійності електропостачання електроприймачів більш високої категорії на електроприймачі нижчої категорії за завданням технологів.

11.3 Захист від блискавки будівель і споруд потрібно проектувати згідно з [ДСТУ EN 62305-1](#), [ДСТУ EN 62305-2](#), [ДСТУ EN 62305-3](#), [ДСТУ EN 62305-4](#).

11.4 У приміщеннях для утримання тварин потрібно передбачати пристрої для вирівнювання електричних потенціалів згідно з [ДСТУ Б В.2.5-82](#).

12 ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІДТРИМАННЯ ЕКСПЛУАТАЦІЙНОЇ ПРИДАТНОСТІ

12.1 Для забезпечення тривалої та надійної експлуатації будівельних конструкцій, інженерних систем, електрообладнання будівель і споруд для тваринництва їх потрібно проектувати так, щоб вони мали протягом проектного терміну експлуатації надійність не нижче від нормованої відповідно до [ДБН Б.1.2-14](#) або [ДБН А.1.1-94](#). Об'єкт має залишитися придатним до функціонування, спроможним витримувати всі навантаження та впливи, які можуть виникати протягом будівництва та експлуатації.

12.2 Проектні рішення потрібно розробляти з дотриманням таких умов, щоб мінімізувати можливість пошкодження конструктивних елементів об'єкту протягом усього періоду його використання за призначенням.

12.3 Будівельні конструкції повинні бути захищені від корозії, впливу вологи і вогню згідно з проектом. У разі пошкодження відновлення захисного покриття повинно виконуватись відповідно до [6], [ДСТУ Б В.2.6-145](#), [ДСТУ-Н Б В.2.6-186](#), [ДСТУ ISO 12944-1](#), [ДСТУ ISO 12944-2](#), [ДСТУ ISO 12944-3](#), [ДСТУ ISO 12944-4](#), [ДСТУ ISO 12944-5](#), [ДСТУ EN ISO 1461](#).

13 ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА

13.1 Для забезпечення захисту навколишнього природного середовища проектування будівель та споруд для тваринництва потрібно здійснювати відповідно до [3], [4] [ДБН А.2.2-3](#), [ДБН В.1.2-8](#).

13.2 Вихідні дані для проектування заходів із захисту навколишнього природного середовища, в тому числі матеріали інженерних вишукувань, повинні враховувати специфіку об'єкта проектування, якісні та кількісні характеристики забруднювальних речовин у повітрі робочої зони під час експлуатації.

Для запобігання забрудненню навколишнього природного середовища в розділах проекту потрібно передбачати заходи щодо очищення, нейтралізації та утилізації відходів виробництва.

13.3 Під час розроблення проєктів будівель і споруд для тваринницьких підприємств має бути забезпечено дотримання норм гранично допустимих викидів (ГДВ), хімічних і біологічних складників (викидів від транспортних засобів, відходів від діяльності підприємства: гною, стічних вод, шкідливих газів, патогенної мікрофлори, личинок та яєць гельмінтів тощо) в атмосферне повітря, ґрунт, поверхневі та підземні водні джерела, продукти харчування, а також дотримання встановлених захисних зон від підприємств чи окремих будівель до території сільських і міських населених пунктів або територій, що прилягають до них, згідно з санітарними нормами.

13.4 Методи та ступені очищення стічних вод потрібно визначати відповідно до місцевих умов з урахуванням можливого використання очищених стічних вод для сільськогосподарських потреб і повинні забезпечувати екологічну безпеку.

13.5 У проєктній документації щодо організації будівельного виробництва повинні бути передбачені заходи з охорони навколишнього природного середовища, що мають містити рекультивацію землі, запобігання втрат природних ресурсів, запобігання або очищення скидів і викидів від шкідливостей, які можуть потрапляти у ґрунт, водоймища та атмосферу.

13.6 Виробничі та побутові стоки, що утворюються на будівельному майданчику, потрібно очищати у спосіб, передбачений проєктом виконання робіт.

13.7 Для унеможливлення негативного впливу тваринницьких підприємств на навколишнє середовище у проєкті, як правило, передбачають заходи щодо:

- впровадження безвідходних і маловідходних технологій;
- очищення та знешкодження стоків тваринницького походження;
- уловлювання та очищення технологічних та вентиляційних викидів;
- своєчасного видалення, знешкодження та утилізації відходів виробництва.

13.8 Здійснення процедури оцінки впливу на довкілля є обов'язковим у разі, якщо планована діяльність підлягає такій оцінці відповідно до частин другої та третьої статті 3 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля».

14 ПОЖЕЖНА БЕЗПЕКА

14.1 Якщо в будівлях і спорудах для тваринництва розміщують об'єкти, що становлять вибухопожежну або пожежну небезпеку, то проектування потрібно проводити з урахуванням [ДБН В.1.1-7](#), [ДБН В.2.5-56](#), [ДСТУ Б В.1.1-36](#).

14.2 Категорії пожежної безпеки окремих виробничих приміщень за вибухопожежною небезпекою і ступенем їх вогнестійкості потрібно приймати до вимог цього розділу, [ДБН В.1.1-7](#), [ДСТУ Б В.1.1-36](#).

14.3 Зберігання сіна, соломи та інших грубих кормів на горищах будівель для тваринництва допускається в одноповерхових будівлях I та II ступенів вогнестійкості за питомої пожежної навантажі на перекриття, не перевищує 180 МДж/м².

14.4 Якщо в будівлях для тваринництва вбудовано чи прибудовано окремі приміщення з вибухопожежонебезпечними або пожежонебезпечними виробництвами або приміщення для зберігання грубих кормів, то такі приміщення потрібно відокремлювати від інших приміщень

негорючими стінами (перегородками) і перекриттями ступенів вогнестійкості не менше RE 45 та мати вихід безпосередньо назовні. Допускається з приміщень для зберігання поточного запасу грубих кормів, інвентарю та підстилки влаштовувати вихід всередину приміщень. Заповнення прорізів дверей, воріт, технологічних отворів у таких стінах (перегородках) потрібно виконувати з матеріалів, які мають клас вогнестійкості не менше EI 30.

14.5 Шляхи евакуації людей у будівлях і спорудах для тваринництва потрібно передбачати згідно з [ДБН В.1.1-7](#), з урахуванням їх категорій вибухопожежної та пожежної небезпеки та ступеня вогнестійкості. Для евакуації людей допускається передбачати в двостулкових воротах двері (без порогів або з порогами заввишки не більше 0,05 м), що відчиняються у напрямку виходу з будівлі. Виходи для тварин із будівель і приміщень потрібно передбачати згідно з технологічними вимогами. Ці виходи допускається враховувати при розрахунку евакуаційних виходів для людей, якщо вони відповідають вимогам до евакуаційних виходів згідно з вимогами [ДБН В.1.1-7](#). Виходи для тварин із будівель повинні забезпечувати можливість виведення (перегону) тварин, які знаходяться в приміщенні безпосередньо надвір у разі пожежі.

В усіх тваринницьких будівлях потрібно передбачати не менше двох виходів для тварин, а в багатоповерхових будівлях – не менше двох пандусних кліток, розміри яких визначають з урахуванням протипожежних і технологічних вимог. Ворота та двері в приміщеннях для утримання тварин і на шляхах евакуації повинні бути двостулковими та відчинятися у бік виходу з приміщення. Засуви повинні легко відчинятися як зсередини, так і ззовні. У будівлях для утримання тварин (крім галузі птахівництва) відстань від найвіддаленішого місця до виходу назовні або в пандусну клітку не повинна перевищувати 30 м.

14.6 Для своєчасної евакуації тварин у разі пожежі на тваринницьких підприємствах рекомендується впроваджувати групові прив'язі, які легко звільняються.

Групові прив'язі (стани, клітки) мають звільнятися (відкриватися) централізовано, поза меж приміщень для утримання тварин та шляхів їхнього виводу, щоб унеможливити потенційну небезпеку для працівників під час руху великогабаритних тварин.

У разі використання кабельних мереж для керування пристроями для звільнення групових прив'язей (стани, клітки), їхню цілісність має бути збережено протягом не менше ніж 15 хв стандартного температурного режиму пожежі.

Допускається не передбачати евакуаційні заходи для тварин у будівлях, призначених для їхнього безвигульного утримання, I або II ступеню вогнестійкості, категорії Д за пожежною небезпекою, якщо порушення режиму біобезпеки (евакуації тварин назовні) призведе до їхньої подальшої утилізації або неспівставних економічних наслідків (відношення втрати тварин унаслідок пожежі до заходів по відновленню їхньої життєдіяльності, санітарно-епідеміологічного благополуччя, для використання за призначенням). Будівлі з безвигульним способом утримання тварин, III-V ступеню вогнестійкості, або будівлі категорії В незалежно від ступеню вогнестійкості, у яких не передбачають евакуаційні заходи для тварин, або за наявності приміщення площею понад 1000 м² обладнують водяною автоматичною системою пожежогасіння згідно з [ДБН В.2.5-56](#).

14.7 Приміщення будівель для тваринництва потрібно обладнувати системами протипожежного захисту відповідно до [ДБН В.2.5-56](#).

14.8 Необхідність влаштування внутрішнього протипожежного водопроводу та мінімальні витрати води на внутрішнє пожежогасіння визначають згідно з [ДБН В.2.5-64](#), з урахуванням відповідних відомчих і галузевих будівельних норм та ВНТП як для виробничих будівель.

Витрати води на зовнішнє пожежогасіння тваринницьких підприємств на одну пожежу потрібно приймати з розрахунку на одну будівлю, яка потребує найбільших витрат води згідно з [ДБН В.2.5-74](#).

Примітка. Для визначення розрахункової витрати води на зовнішнє пожежогасіння навісів для тварин, об'єм навісів потрібно приймати з коефіцієнтом 0,5. Об'єм навісу визначають множенням площі вертикального поперечного перерізу (у межах осей зовнішніх стояків, верхнього контуру покрівлі та рівня підлоги) на довжину навісів.

14.9 Розрахункову кількість одночасних пожеж на підприємстві потрібно приймати залежно від площі, яку воно займає: одна пожежа площі не більше 150 га, дві пожежі — понад 150 га.

14.10 Тривалість гасіння пожежі потрібно приймати 3 год, а для будівель I та II ступенів вогнестійкості з приміщеннями категорії «Д» — 2 год.

14.11 Для забезпечення зовнішнього пожежогасіння будь-якої будівлі, споруди або її частини тваринницьких підприємств потрібно передбачати розміщення пожежних гідрантів на водопровідній мережі згідно з вимогами [ДБН В.2.5-74](#). Допускається приймати зовнішнє протипожежне водопостачання з ємностей (резервуарів, водойм) відповідно до [ДБН В.2.5-74](#).

14.12 Кількість пожежних резервуарів або водойм повинна бути не менше двох, у кожному з них повинно зберігатися не менше 50 % об'єму води на пожежогасіння.

14.13 Пожежні резервуари та водойми допускаються для підприємств з категорією будівель «В» і «Д» при витратах води на зовнішнє пожежогасіння 10 л/с і менше. Поповнення пожежних резервуарів потрібно провадити від господарсько-питного водопроводу.

14.14 Протипожежні резервуари, водойми та інші джерела водопостачання обладнують під'їздами та майданчиками для розвороту пожежних автомобілів відповідно до [ДБН Б.2.2-12](#).

14.15 Для використання під час гасіння пожежі водонапірних башт потрібно на мережі водопроводу передбачати влаштування спеціального колодязя зі стояком з двома з'єднувальними головками діаметром 80 мм або встановлення гідранта.

14.16 Системи протидимного захисту в приміщеннях будівель і споруд для тваринництва потрібно передбачати відповідно до вимог [ДБН В.2.5-56](#) та [ДБН В.2.5-67](#).

14.17 Видалення диму та гарячих газоподібних продуктів згоряння потрібно передбачати:

- із приміщень (зокрема виробничих та складських) та коридорів згідно з [ДБН В.2.5-56](#), з урахуванням їх призначення;
- із закритих проходів для евакуації тварин, у будівлях категорії В;
- із закритих пандусних кліток для евакуації тварин, у будівлях категорії В;
- із приміщень для тварин категорії В.

Проходи та пандусні клітки для евакуації тварин рекомендується передбачати в усіх будівлях незалежно від категорії за вибухопожежною та пожежною безпекою.

Примітка. Евакуаційні проходи для тварин – проходи, які в зовнішніх огорожувальних конструкціях мають прорізи (відкриті або заповнені світлопрозорими матеріалами) на висоті не менше 1,5 м від позначки підлоги і площею не менше 30 % від площі прорізу.

Пандусні клітки для евакуації тварин – пандусні клітки, що на рівні кожного поверху в зовнішній огорожувальній конструкції мають прямокутні прорізи (відкриті або заповнені світлопрозорим матеріалом) шириною не менше ніж 1,5 м, висотою не менше ніж 1,2 м на висоті не менше ніж 1,5 м від позначки підлоги поверху.

14.18 Для будівель у два і більше поверхів категорії «В» протидимний захист за рахунок створення різниці тисків під час пожежі потрібно передбачати:

- а) у незадимлюваних сходових та пандусних клітках;
- б) у тамбур-шлюзах при незадимлюваних сходових і пандусних клітках.

Проектування потрібно здійснювати з урахуванням вимог [ДСТУ Б EN 12101-6](#) та [ДБН В.2.5-56](#).

14.19 У разі виникнення пожежі у тваринницькому приміщенні технологічні вентиляційні системи повинні відключатися автоматично та дистанційно.

15 ГІГІЕНА ТА ЗДОРОВ'Я

15.1 Безпеку перебування людей у будівлях та спорудах, призначених для усіх видів тваринницьких (скотарських, свинарських, вівчарських, конярських, звірівницьких і птахівницьких) підприємств, забезпечують санітарно-епідеміологічними та мікрокліматичними умовами:

- відсутністю шкідливих речовин у повітрі робочих зон вище гранично допустимих концентрацій;
- мінімальним виділенням теплоти та вологи в приміщеннях;
- відсутністю вище допустимих значень шуму, вібрації, рівня ультразвуку, електромагнітних хвиль, радіочастот, статичної електрики та іонізуювальних випромінювань.

15.2 Для зменшення втоми працівників потрібно передбачати обмеження фізичних навантажень та напруження уваги працюючих відповідно до гігієнічних вимог до організації технологічних процесів, виробничого обладнання та робіт, а також вимогами санітарно-епідеміологічних нормативних документів,

15.3 Конструкції, деталі та обладнання будівель, а також матеріали опорядження стін і стель, покриття підлог усіх приміщень, коридорів, сходів тощо повинні відповідати вимогам безпеки і доступності в експлуатації згідно з [ДБН В.1.2-8](#), [ДБН В.1.2-9](#), [ДБН В.1.2-10](#), [ДБН В.1.2-11](#) та [ДБН В.1.1-7](#).

15.4 Концентрації забруднювальних речовин у повітрі приміщень виробничих будівель не повинні перевищувати гранично допустимі концентрації відповідно до контингенту працюючих та відвідувачів згідно з вимогами санітарних правил і норм та залежно від класифікації будівель.

У разі перевищення гранично допустимих концентрацій забруднювальних речовин потрібно передбачати влаштування місцевої вентиляції на робочих місцях, застосування засобів індивідуального захисту, обмеження часу перебування працівників у зоні забруднення.

15.5 У приміщеннях, що межують із зовнішніми та внутрішніми лініями електропередачі, на відстані не більше ніж 0,2 м від внутрішньої поверхні огорожувальних приміщення стін не допускають перевищення рівня напруги електричного поля 50 Гц - 500 В/м згідно з санітарними правилами і нормами, величини індукції магнітного поля 50 Гц - 1 мкТл на добу.

15.6 У разі залучення до роботи в складських приміщеннях, відповідно до завдання на проектування, працівників з маломобільних груп населення, потрібно передбачати розміщення санітарних вузлів, що облаштовують з урахуванням потреб маломобільних груп населення згідно з [ДБН В.2.2-40](#).

15.7 Площу санітарно-гігієнічних приміщень та кількість обладнання визначають залежно від розрахункової чисельності осіб чоловічої і жіночої статі згідно з [ДБН В.2.2-28](#). Приміщення туалетів у приміщеннях підприємств, призначених для усіх видів тваринницьких (скотарських, свинарських, вівчарських, конярських, звірівницьких і птахівницьких), передбачають на відстані не більше ніж 50 м від найвіддаленішого місця постійного перебування людей.

15.8 Розміри кабін туалетів, душових, проходів і відстані між обладнанням приймають згідно з [ДБН В.2.2-28](#).

15.9 У будівлях і спорудах для тваринницьких підприємств передбачають дотримання шумового та вібраційного режимів згідно з [ДБН В.1.2-10](#) та [ДБН В.1.1-31](#). Рівень шуму та вібрації у приміщеннях регламентують санітарними правилами і нормами.

15.10 Зниження рівня шуму до нормативного досягають архітектурно-планувальними та будівельно-акустичним заходами з урахуванням звукоізоляційних властивостей огорожувальних конструкцій.

15.11 Заходи щодо радіаційної безпеки передбачають під час розроблення проєктів будівель і споруд для тваринницьких підприємств згідно з санітарними правилами і нормами.

Потрібно забезпечувати зниження доз опромінювання, які не мають перевищувати встановлених лімітів (регламентів), за рахунок:

- використання будівельних матеріалів з мінімальним вмістом природних радіонуклідів;
- застосування для приміщень з підвищеним рівнем випромінювання автономних систем вентиляції з кратністю повітрообміну не більше ніж 5;
- застосування конструктивних заходів захисту від закритих джерел іонізуючого випромінювання.

15.12 У будівлях, розташованих на ділянках з підвищеним рівнем природного радону, не можна розміщувати у підвальному, цокольному та на першому поверхах приміщення з постійним перебуванням людей без виконання заходів, зазначених у 15.12. Для таких будівель потрібно передбачати посилену герметизацію перекриттів між першим поверхом і підвалом.

ДОДАТОК А
(довідковий)
**ПИТОМА ПЛОЩА ОКРЕМИХ ВИРОБНИЧИХ БУДІВЕЛЬ
І СПОРУД ДЛЯ ТВАРИННИЦТВА**

Таблиця А.1 — Питома площа окремих виробничих будівель і споруд для тваринництва

Назва будівель і споруд	Розрахункова одиниця	Питома площа, м ²	
		Загальна площа приміщень	Забудови
1	2	3	4
Корівники прив'язаного утримання з годуванням у стійлах	Корова	7,8—8,6	8,4—8,6
Корівники безприв'язаного утримання тварин у боксах з годуванням у приміщеннях	- « -	8,3—8,5	8,6—8,8
Корівники безприв'язаного утримання на глибокій підстилці з годуванням тварин на кормовигульних майданчиках	- « -	5,0—5,6	5,5—5,6
Родильні відділення з профілакторіями для телят	- « -	13,0—16,0	14,0—18,0
Телятники	Голова	3,0—3,5	3,2—3,6
Будівлі для утримання молодняка великої рогатої худоби	- « -	4,7—5,4	4,8—5,6
Доїльно-молочні блоки з установками типу «Тандем» та пунктами штучного осіменіння	Одна установка	230—430	340—460
Молочні блоки на 3 т/добу	т/доба	45—47	53—57
Молочні блоки на 6 т/добу	- « -	60—62	63—65
Кормоцехи для ферм великої рогатої худоби продуктивністю:			
15 т/год	т/год	20—2	23—24
35 т/год	т/год	7,5—8,0	15,0—16,0
Свинарники для опоросів	Одне місце	16—17	17—18
Свинарники для холостих та поросних маток	Головомісце	3,0—3,1	3,2—3,3
Свинарники для свиней на дорощуванні	- « -	0,8—0,9	0,9—0,95
Свинарники для свиней на відгодівлі місткістю понад 1000 голів	- « -	1,6—1,7	1,7—1,8
Те саме, 500 голів	- « -	1,7—1,8	1,8—1,9
Те саме, 100—300 голів	- « -	2,2—3,2	2,4—3,5
Кормоцехи для свиноферм	т/доба	1,9—2,0	2,0—2,1
Кошари для вівцематок	Голова	2,0—2,3	2,10—2,4
Кормоцех для вівцеферм	т/год	12—13	13—14
Конюшні для робочих коней	Голова	14—15	15—16
Пташники для підлогового утримання птиці:			
Курей батьківського стада	Голова	0,22—0,24	0,23—0,25

Кінець таблиці А.1

Назва будівель і споруд	Розрахункова одиниця	Питома площа, м ²	
		Загальна площа приміщень	Забудови
1	2	3	4
Ремонтного молодняка курей	- « -	0,11—0,12	0,12—0,13
Бройлерів	- « -	0,06—0,07	0,06—0,07
Індичок батьківського стада	- « -	0,68—0,70	0,70—0,73
Качок батьківського стада	- « -	0,45—0,47	0,46—0,48
Пташники для кліткового утримання птиці:	- « -	0,10—0,11	0,11—0,12
Ремонтного молодняка курей	- « -	0,03—0,04	0,03—0,04
Інкубаторії для птиці	Одна установка	14—15	15—16
Цехи забою та перероблення птиці	1000 голів за годину	160—165	170—175
Ветеринарні стаціонари:			
Для корів	Одна голова	10—11	12—13
Для молодняка ВРХ	- « -	7—8	8—9
Ветеринарні ізолятори:			
Для корів	Одна голова	21—22	25—26
Для молодняка ВРХ	- « -	7—8	8—9
Для свиней	- « -	13—14	14—15
Для овець	- « -	3,0—3,5	3,5—4,0
Санпропускники для обслуговувального персоналу на тваринницьких фермах за кількістю працівників:			
90—120 осіб	Один працюючий	4—6	5—6,5
30—60 осіб	- « -	7—8	8—11
До 30 осіб	- « -	11—12	16—17

ДОДАТОК Б
(обов'язковий)
**ВИЗНАЧЕННЯ РОЗРАХУНКОВОЇ ВИТРАТИ ВОДИ ДЛЯ
НАПУВАННЯ ТВАРИН З АВТОНАПУВАЛОК**

Розрахункові витрати води для напування тварин з автонапувалок P , л/с, потрібно визначати за формулою:

$$P = P_i \Pi \quad (1)$$

де P_i — інтенсивність напування тварин, л/с, що приймають згідно з таблицею Б.1.

Таблиця Б.1 — Інтенсивність напування тварин

Вид та статевовікова група тварин	Інтенсивність напування тварин з автонапувалок, л/с
1 Велика рогата худоба:	
а) корови молочної та м'ясної породи	0,1
б) бугаї та нетелі	0,07
в) молодняк великої рогатої худоби	0,06
2 Свині:	
а) лактуючі свиноматки з поросятами	0,04
б) свиноматки холості, кнури, свині на відгодівлі та ремонтні свинки	0,03
3 Коні:	
а) дорослі	0,1
б) молодняк	0,06
4 Вівці:	
а) дорослі	0,025
б) молодняк	0,015
5 Хижі: лисиці, песці, норки, соболі:	
а) лисиці та песці	0,005
б) норки та соболі	0,003
6 Зайцеподібні: кролі	
Кролі	0,003
Примітка. Під час напування тварин з водяних корит та напувалок іншого типу (крім автонапувалок) розрахункові витрати води визначають згідно з таблицею Б.2, де Π — кількість одночасно діючих автонапувалок на розрахунковій ділянці мережі, що приймається за таблицею Б.2 залежно від кількості автонапувалок $\Pi_{ов}$, встановлених на цій ділянці мережі.	

Таблиця Б.2 — Кількість одночасно діючих автонапугалок на розрахунковій ділянці мережі П

П _{ов}	П	П _{ов}	П	П _{ов}	П
0,015	1	9,6	20	44,5	65
0,51	2	11	22	48,5	70
0,39	3	12,4	24	53	75
0,7	4	13,8	26	57	80
1,08	5	15,2	28	61	85
1,47	6	16,8	30	66	90
1,9	7	18,2	32	70	95
2,4	8	19,6	34	75	100
2,9	9	21	36	83	110
3,5	10	23	38	92	120
3,9	11	24,4	40	100	130
4,6	12	26	42	110	140
5,2	13	27,5	44	118	150
5,7	14	29	46	127	160
6,3	15	30,5	48	138	170
7	16	32,5	50	145	180
7,6	17	36,5	55	154	190
8,2	18	9,6	20	163	200
8,9	19	40,5	60		

ДОДАТОК В
(обов'язковий)
**ВИТРАТИ ВОДИ СПЕЦІАЛЬНИМИ ПРИЛАДАМИ
ТА ВІДСОТОК ЇХНЬОЇ ОДНОЧАСНОЇ ДІЇ**

Таблиця В.1 — Витрати води спеціальними приладами та відсоток їхньої одночасної дії

Прилад	Витрати води, л/сек	Відсоток одночасної дії
Протокова (жолобова) автонапувалка для птиці	0,06	100
Кран для наливання водопійних корит та напувалок іншого типу (крім автонапувалок)	0,3	Якщо один кран – 100
		Два і понад кранів – 50
Кран для миття підлоги	0,3	Згідно з технічною частиною проєкту
Сітка для підмивання вимені	0,07	100

Примітка. Витрати води спеціальними приладами (мийками, охолоджувачами тощо) потрібно приймати згідно з технологічними вимогами.

ДОДАТОК Г
(довідковий)
**ЗАГАЛЬНІ УСЕРЕДНЕНІ ПИТОМІ ВИТРАТИ ВОДИ
ДЛЯ ТВАРИН РІЗНИХ ВИДІВ**

Таблиця Г.1 — Загальні усереднені питомі витрати води для тварин різних видів

Види тварин	Витрати води на одну голову, л/добу
1 Велика рогата худоба:	
а) Корови молочного напрямку	70-100 (залежно від рівня продуктивності)
б) корови м'ясного напрямку	55
в) бугаї-плідники	45
г) нетелі	45
д) молодняк 15—18 міс.	35
12—15 міс.	30
6—12 міс.	24
е) телята	18
2 Свині:	
а) кнури	25
б) свиноматки:	
поросні та холості	25
лактуючі з поросятами	60
в) свині на дорощуванні	5
г) ремонтні свинки	15
д) свині на відгодівлі	15
3 Вівці:	
а) дорослі	8
б) молодняк	4
4 Коні:	
а) жеребці-плідники	70
б) кобили з лошатами	80
в) кобили, коні, молодняк	60
г) молодняк до 1,5 років	45
5 Хижі: лисиці, песці, норки, соболі	
а) норки	6
б) лисиці та песці	14
в) соболі	6
6 Зайцеподібні:	
Кролі	3

ДОДАТОК Д
(довідковий)
**ОПТИМАЛЬНІ ПАРАМЕТРИ МІКРОКЛІМАТУ
У ВИРОБНИЧИХ БУДІВЛЯХ ДЛЯ ТВАРИННИЦТВА**

Таблиця Д.1 — Оптимальні параметри мікроклімату у виробничих будівлях для тваринництва

ч.ч	Назва будівель і приміщень	Групи тварин	Особливості утримання мікроклімату	Оптимальні параметри	
				Температура, °C	Відносна вологість, %
	2	3	4	5	6
1	Корівники, будівлі для молодняка та худоби на відгодівлі, приміщення стаціонарів та ізоляторів	Корови, молодняк, бугаї, худоба на відгодівлі	У стійлах, боксах, комбібоксах, групових секціях	10—12	65—75
2	Корівники та будівлі для молодняка	Корови та молодняк молочної та м'ясної порід	Безприв'язне на глибокій підстилці з вільним виходом тварин на вигули	3—5	65—80
3	Родильні відділення на фермах молочного напрямку:				
	а) родильні відділення	Корови глибокотільні та новотільні	Прив'язне в денниках	15	65
	б) профілакторій	Телята до 20-денного віку	В індивідуальних клітках	17	65
4	Приміщення для корів м'ясних порід перед отеленням (за 10 днів), під час отелення та після отелення з телятами до 20-денного віку	Корови та телята	Безприв'язне на глибокій підстилці	3—5	65—75
5	Приміщення для санітарного оброблення худоби, доїльний зал, молочна, пункт штучного запліднення корів та нетелів	Корови, молодняк, телята		17—18	65—75
6	Свинарники:				
	а) для холостих та поросних свиноматок	Свиноматки	У групових станках	16	65—70
	б) для свиней на дорощуванні та ремонтних свинок	Молодняк		20	65—70
	в) для свиней на відгодівлі	Свині на відгодівлі		18	65—70
	г) для поросних та лактуючих свиноматок з поросятами	Свиноматки	В індивідуальних станках	20	65

7	Кошари:				
	а) для утримання баранів та маток з ягнятами віком понад 20 днів	Барани, вівцематки з ягнятами	У групових секціях	6	65—75
	б) для утримання маток з ягнятами до 20 днів	Вівцематки з ягнятами		12	65—75
	в) приміщення для окоту			16	65—75
	г) манеж для осіменіння	Барани		18	70
	д) для утримання маток без ягнят, ремонтного молодняка, відгодівельного поголів'я валухів		У групових секціях	Не нормовано	
8	Конюшні:				
	а) для утримання кобил із лошатами, жеребців та молодняка різного віку, манежі для тренінгу коней	Кобили, жеребці, молодняк	У денниках та стійлах	6	75—80
	б) для утримання робочих коней			Не нормовано	
9	Пташники:				
	а) кури		Підлогове та кліткове утримання	16—18	60—70
	б) індики		Підлогове утримання	16	60—70
	в) качки та гуси		- « -	14	70—80
10	Пташники для утримання молодняка:				
	а) кури, ремонтний молодняк віком 1—4 тижні		Підлогове утримання	24—28	60—70
			Під брудерами	22—26	60—70
			У клітках	24—33	60—70
	Те саме, віком 5—9 тижнів		Підлогове утримання та уклітках	16—18	60—70
	Те саме, віком 10—22 тижні		Те саме	16	60—70
	б) курчата-бройлери віком до 2 тижнів		Підлогове утримання	26—28	65—70
			Під брудерами	25—30	65—70
			У клітках	28—32	65—70
	Те саме, віком 2—3 тижні		Підлогове утримання	22	65—70
			Під брудерами	26—29	65—70
			УВ клітках	24—25	65—70

	Те саме, віком 4—6 тижнів		Підлогове утримання та у в клітках	20	65—70
	Те саме, віком 7—9 тижнів		Те саме	18	60—70
	в) індики віком до 1 тижня		Підлогове утримання	28—30	60—70
			Під брудерами	30—37	60—70
			УВ клітках	32—35	60—70
	Те саме, віком 2—3 тижні		Підлогове утримання	22—28	60—70
			Під брудерами	25—29	60—70
			УВ клітках	27—31	60—70
	Те саме, віком 4—5 тижнів		Підлогове утримання	19—21	60—70
			Під брудерами	21—25	60—70
			У клітках	22—26	60—70
	Те саме, віком 6—17 тижнів		Підлогове утримання	17—20	60—70
			У клітках	21	60—70
	Те саме, віком 18—33 тижнів		Підлогове утримання	16	60—70
			У клітках	18	60—70
	г) качки віком до 1 тижня		Підлогове утримання	22—26	65—76
			Під брудерами	26—35	65—75
			У клітках	24—31	65—75
	Те саме, віком 2—4 тижні		Підлогове утримання	20	65—70
			Під брудерами	22—25	65—70
			У клітках	20—24	65—75
	Те саме, віком 5—8 тижнів		Підлогове утримання	16	65—75
			У клітках	18	65—75
	Те саме, віком 9—26 тижнів		Підлогове утримання та у клітках	14	65—75
	д) гуси віком 1—3 тижні		Підлогове утримання	22—26	65—75
			Під брудерами	30	65—75
			В клітках	22—30	65—75
	Те саме, віком 4—9 тижнів		Підлогове утримання та у клітках	18—20	65—75
	Те саме, віком 10—34 тижні		Підлогове утримання та в у клітках	14	70—80
11	Будівлі для утримання звірів:				
	а) кролів		У приміщеннях, де регулюють мікроклімат	10	65—70
	б) нутрій			15	70—80

ДОДАТОК Е
(довідковий)
**ПАРАМЕТРИ ОСВІТЛЕННЯ ПРИМІЩЕНЬ У БУДІВЛЯХ
І СПОРУДАХ ДЛЯ ТВАРИННИЦТВА**

Таблиця Е.1 — Параметри освітлення приміщень у будівлях і спорудах для тваринництва

Назва будівель і приміщень	Норми природного освітлення		Штучне освітлення в зоні розміщення тварин, лк
	Коефіцієнт природного освітлення D, %	Світловий коефіцієнт, (СК)	
1 Корівники:			
а) приміщення для прив'язаного та безприв'язаного утримання тварин, з годуванням у стійлах	0,8—1,0	1:10—1:15	75
б) те саме, з годуванням на вигулах	0,4—0,6	1:20—1:30	60
в) доїльні приміщення і молочні	0,5—0,6	1:15—1:20	300
2 Родильні відділення, профілакторії для телят, ізолятори	0,8—1,0	1:10—1:15	150—100
3 Телятники	0,5—0,8	1:10—1:15	75
4 Свинарники:			
а) для свиноматок, кнурів, свиней на дорощуванні та ремонтних свинок	0,5—0,8	1:10—1:15	75
б) для свиней на відгодівлі	0,2—0,3	1:20—1:30	40
5 Кошари	0,2—0,3	1:20—1:30	40
6 Пташники:			
а) для підлогового утримання птиці	0,3—0,4	1:20—1:30	40
б) для кліткового утримання птиці	0,4—0,5	1:10—1:15	50
7 Інкубаторії	0,2—0,3	1:10—1:15	40
8 Ветеринарні будівлі:			
а) амбулаторії	0,8—1,0	1:10—1:15	150—100
б) стаціонари та ізолятори для тварин	0,5—0,8	1:10—1:15	75
9 Кормоприготувальні будівлі та приміщення	0,3—0,4	1:15—1:20	50
10 Санпропускники для обслуговувального персоналу	0,5—0,6	1:15—1:20	150—100
11 Складські приміщення для зберігання кормів	0,1—0,2	1:20—1:30	30

ДОДАТОК Ж
(довідковий)
БІБЛІОГРАФІЯ

- 1 [Закон України](#) «Про регулювання містобудівної діяльності»
- 2 [Закон України](#) «Про захист тварин від жорстокого поводження»
- 3 [Закон України](#) «Про охорону навколишнього природного середовища»
- 4 [Закон України](#) «Про оцінку впливу на довкілля»
- 5 [Закон України](#) «Про енергетичну ефективність»
- 6 СНиП 2.03.11-85 Защита строительных конструкций от коррозии (Захист будівельних конструкцій від корозії)
- 7 Вимоги до благополуччя свиней під час їх утримання, затверджені [наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України 08 лютого 2021 № 224](#), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 18 лютого 2021 за № 209/35831
- 8 ВНТП АПК-01.05 Скотарські підприємства
- 9 ВНТП АПК-03.05 Вівчарські і козівничі підприємства
- 10 ВНТП АПК-04.05 Підприємства птахівництва
- 11 ВНТП АПК-05.07 Підприємства звірівництва та кролівництва
- 12 ВНТП АПК-06.07 Конярські підприємства
- 13 ВНТП АПК-07.06 Об'єкти ветеринарної медицини
- 14 ВНТП АПК-08.07 Об'єкти для заготівлі, зберігання та приготування кормів для тваринництва
- 15 ВНТП АПК-09.06 Системи видалення, обробки, підготовки та використання гною
- 16 НК 018-2023 Державний класифікатор будівель та споруд

Ключові слова: будівлі та споруди для тваринництва, будівництво, параметри мікроклімату, питомі витрати води, проектування, світловий коефіцієнт.